

GRADSKO VIJEĆE GRADA PULA-POLA

Prostorno planiranje

- ključni alat u zaštiti prostora i provedbi strateških ciljeva ekonomskog i društvenog razvoja: problemi, posljedice, rješenja

Tematska točka - 8. veljače 2022.

Izazovi sustava prostornog planiranja

Nikša Božić, ovl.arhitekt-urbanist

Hrvatska komora arhitekata – Odbor za urbanizam

Izazovi sustava prostornog planiranja

- Zakonodavni okvir
 - Karakter prostornog planiranja
 - Uloga prostornog planiranja u planiranju razvoja lokalnih zajednica
 - Mogućnost participacije javnosti u postupcima izrade prostornih planova
-

Nikša Božić, ovl.arhitekt-urbanist
Hrvatska komora arhitekata – Odbor za urbanizam

Polazišta

Dubrovnik

Bjelovar

Karlovac

Pag

Split 3

Polazišta

Vir

Vodice

Zagreb - Špansko

Zagreb - Lanište

Zagreb – Zapruđe 2

Izazovi sustava prostornog planiranja

Zakonodavni okvir

Zakonodavni okvir

Teze za izmjenu zakonodavnog okvira iz područja prostornog planiranja

A. Horizontalna koordinacija planiranja

- Usklađenje prostornog planiranja i politika regionalnog i ruralnog razvoja
- Usklađenje prostornog planiranja i okolišnog planiranja

B. Razine prostornog planiranja

- Odvajanje razina planiranja
- Definirati vremenski okvir za novu generaciju prostornih planova
- Sustav urbanističkog planiranja treba korjenite promjene
- Razvijanje standarda novih planova provedbene razine
- Povratak planerskim osnovama i planiranju urbane kompozicije u provedbenim planovima
- Razvijanje sustava planiranja središnjih naselja
- Planovi se moraju izrađivati za logične prostorne cjeline
- Omogućiti plansko propisivanje provedbe arhitektonsko-urbanističkih natječaja
- Normativi za planiranje javnih sadržaja

C. Metodologija i standardi

- Propisi ne smiju normirati stručna (planerska) rješenja
- Povratak planova u okrilje tehničke struke prostornog planiranja
- Izazovi korištenja novih tehnologija u izradi planova
- Sadržaj planova treba pročistiti i pojednostavniti, te se vratiti cjelovitim planerskim rješenjima
- Procedure izrade i izmjena prostornih planova treba pojednostavniti i učiniti transparentnijima

D. Stručno utemeljenje prostornih planova

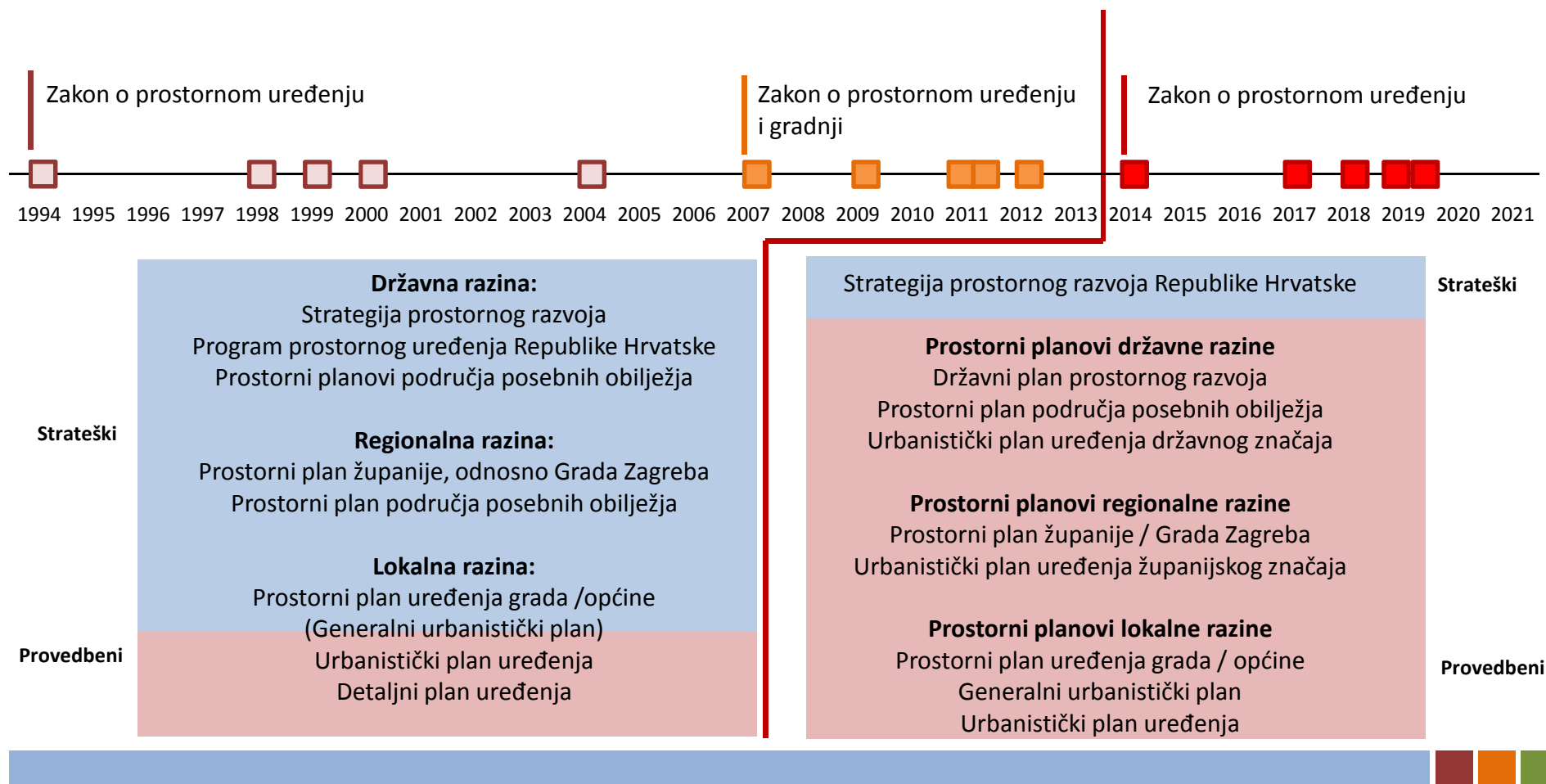
- Razvoj i valoriziranje kvalitete prostornih planova
- Stručna kontrola i sudjelovanje javnosti prilikom donošenja odluka o izradi

E. Mehanizmi provedbe

- Potrebni su instrumenti provedbe planova (urbana komasacija)
- Porezna politika kao korektiv održivosti prostornih planova

Zakonodavni okvir

Podjela na strateške i provedbene planove

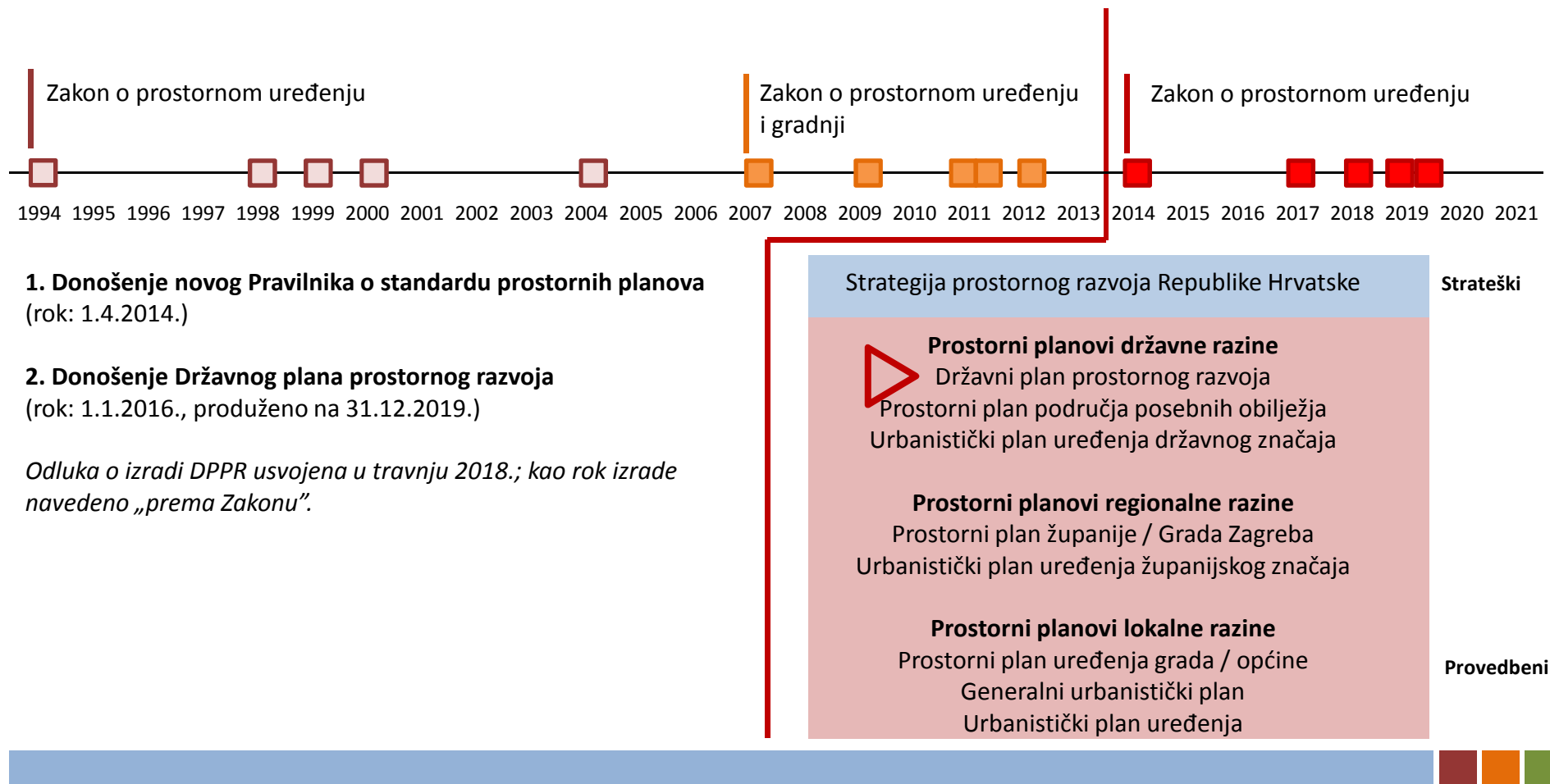
Podjela na strateške i provedbene dokumente

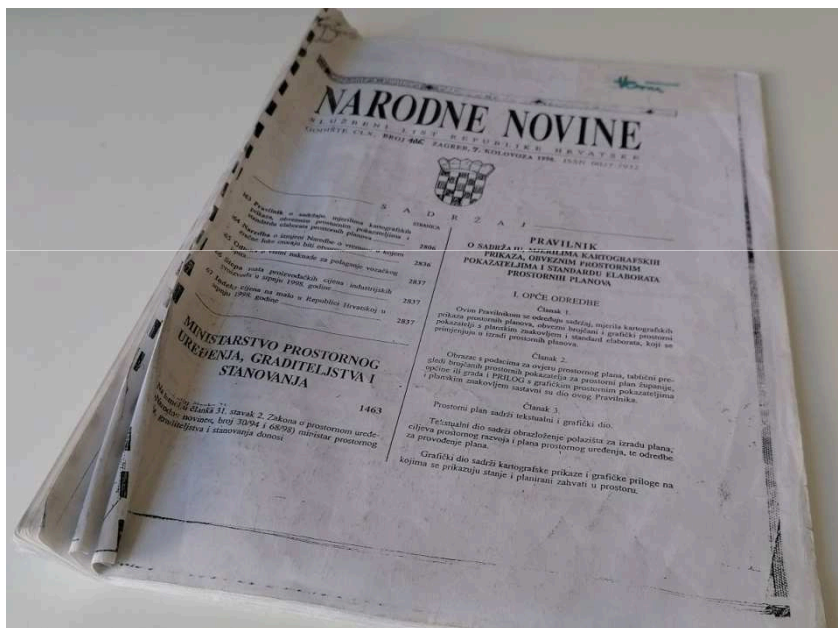
Svi planovi imaju provedbeni karakter

Preduvjeti za uvođenje novog sustava (nove generacije planova)

Problem Pravilnika o standardu planova

1998.

- Održane zimske olimpijske igre u Naganu (Japan)
 - Početak rata na Kosovu
 - Titanic osvojio 11 Oskara
 - Iskovane prve kovanice eura
 - Emitirana posljednja epizoda Seinfelda
 - Microsoft izdao Windows 98
 - Osnovan Google Inc.
-
- Usvojen Pravilnik o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova („Narodne novine“ broj 106/98, 39/04, 45/04, 163/04, 148/10 (prestao važiti), 9/11)

Problem Pravilnika o standardu planova

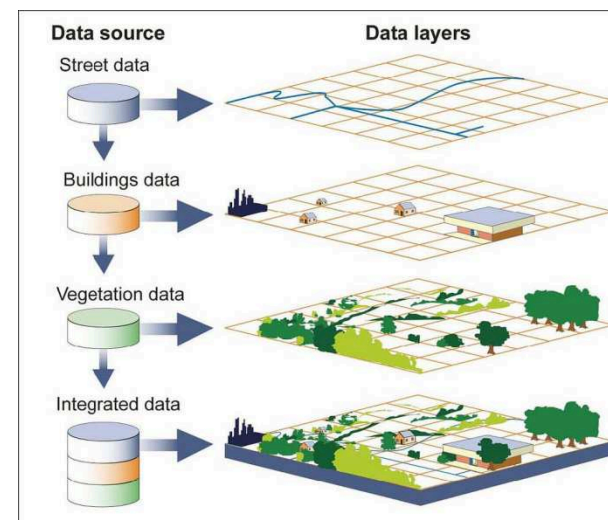
Analogni način izrade planova

CAD alati

GIS alati

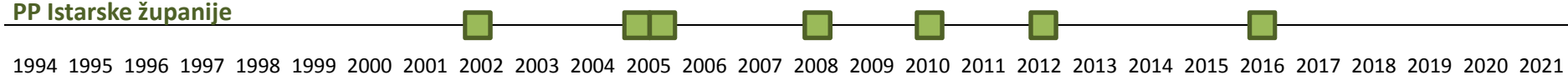

Source: GAO.

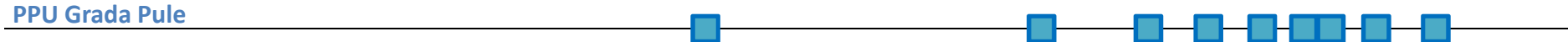
Novi GUP ili izmjene i dopune postojećeg?

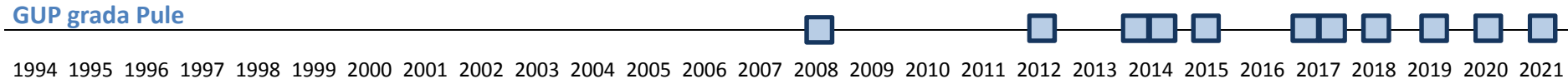
PP Istarske županije

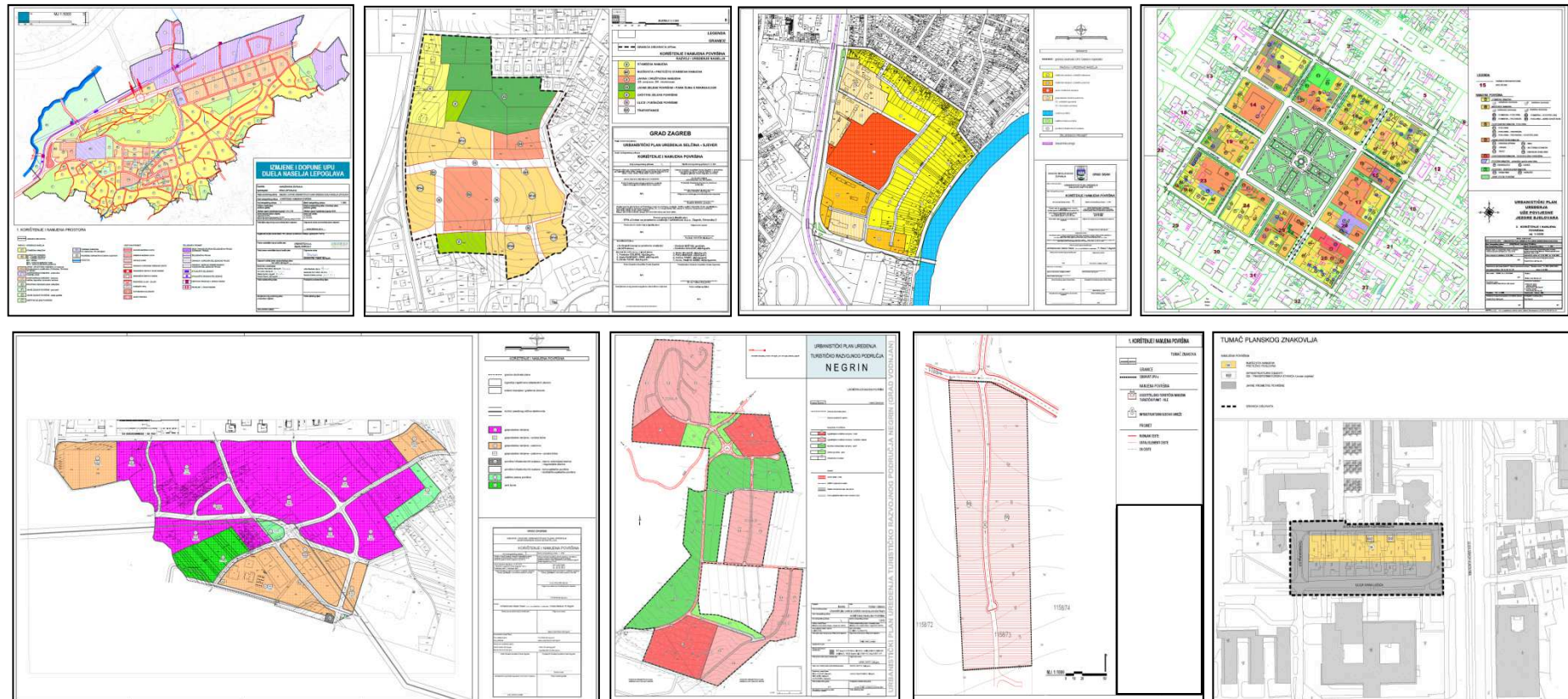
PPU Grada Pule

GUP grada Pule

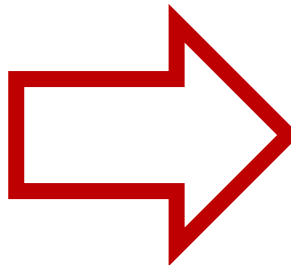
Problem UPU-a: preopćenit i substandardan tip plana

Povratak planerskim osnovama

- Današnji planovi provedbene razine nedovoljno su planski normirani.
- Provedbena razina planiranja svela se na planiranje osnovnog razgraničenja javnih od privatnih površina, osnovni zoning i propisivanje općih koeficijenata.
- Danas nemamo provedbenog plana koji propisuje parcelaciju, površine za izgradnju ili vrši prostorne provjere urbane kompozicije.

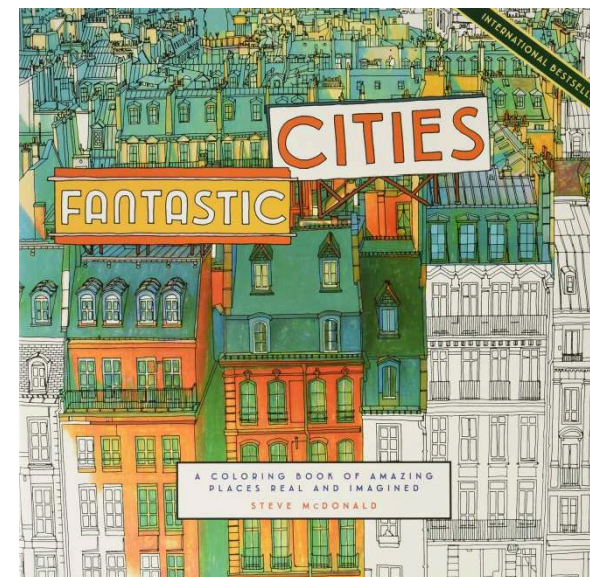
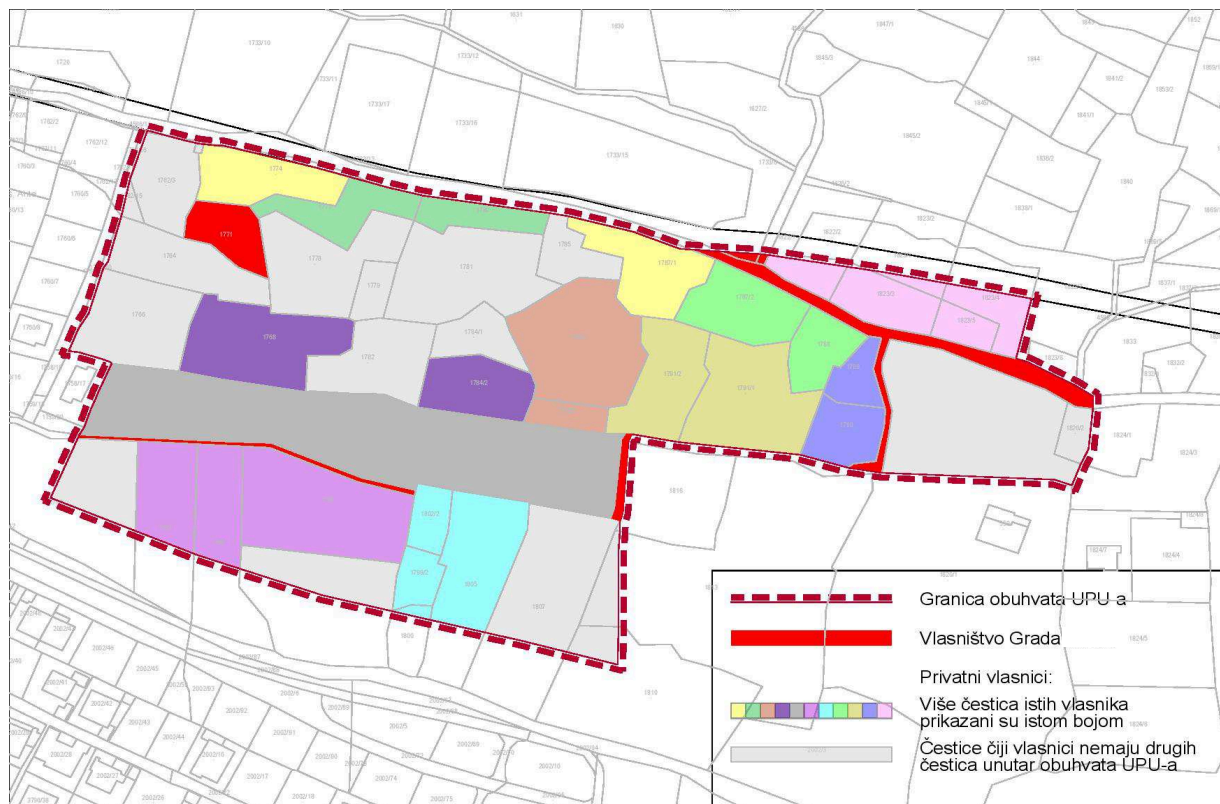
**Kig
Kis
KigN
Gig
E
V**

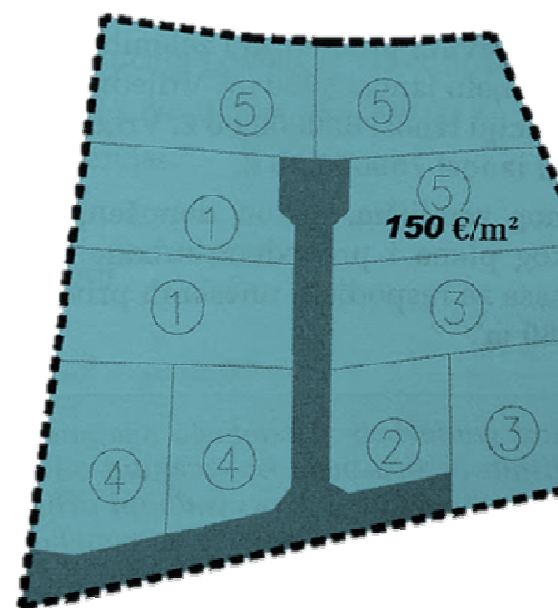
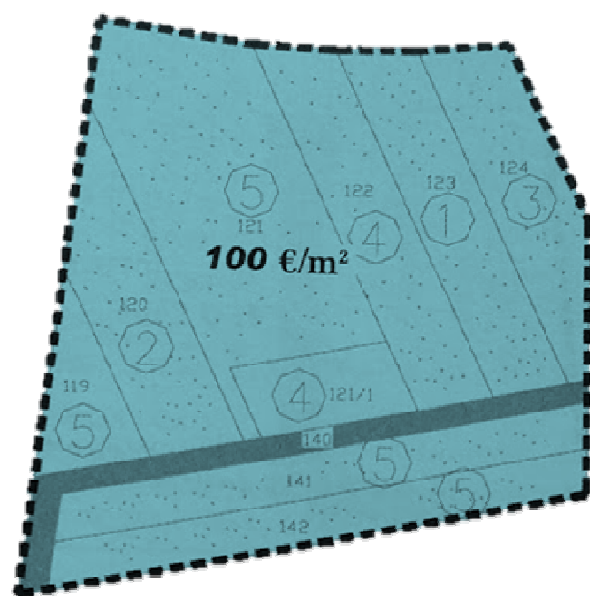
**Parcela
Površina za izgradnju
Građevni pravac
Ujednačena visina vijenca
Odnosi izgrađenosti
Urbana kompozicija**

Mehanizmi provedbe planova (urbana komasacija)

Mehanizmi provedbe planova (urbana komasacija)

Izazovi sustava prostornog planiranja

Karakter prostornog planiranja

Povratak planerskim osnovama

Prostorno planiranje – optimalni raspored ljudi, dobara i djelatnosti na teritoriju radi njegove optimalne upotrebe.

(Ante Marinović-Uzelac)

Prostorno planiranje kao interdisciplinarna djelatnost je institucionalni i tehnički oblik za **upravljanje prostornom dimenzijom održivosti**, kojom se na temelju **procjene razvojnih mogućnosti** u okviru **zadržavanja osobnosti prostora**, zahtjeva **zaštite prostora** te **očuvanja kakvoće okoliša i prirode određuje namjena** prostora/površina, **uvjeti za razvoj** djelatnosti i infrastrukture te njihov **razmještaj u prostoru**, uvjeti za urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju izgrađenih područja te uvjeti za ostvarivanje planiranih zahvata u prostoru.

(Zakon o prostornom uređenju)

Zašto planirati uređenje prostora?

Urbanizacija

Gradnja velikih prometnih građevina

Gradnja infrastrukturnih građevina

Zahtjevi za ugodnim životnim prostorima

Razvoj gospodarstva

Šumarstvo

Razvoj turizma

Poljoprivredna proizvodnja

Zaštita prirodnih resursa

Iskorištavanje mineralnih sirovina

Zaštita od prirodnih nepogoda

Zaštita kulturnog naslijeđa

Zaštita prirode

Korištenje mora i obale

Gospodarenje otpadom

Zaštita krajolika i identiteta prostora

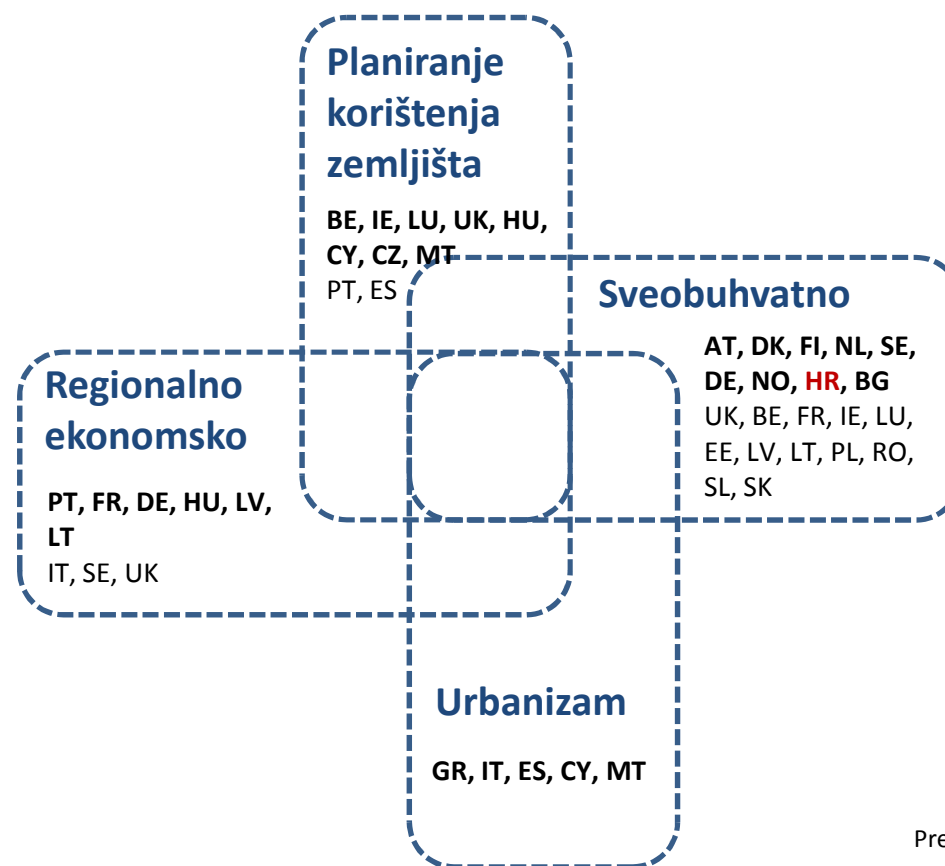
Zašto planirati uređenje prostora?

Prostorno planiranje osigurava:

1. Optimalno korištenje zemljišta, usklađenje konfliktnih načina korištenja (da svaki korisnik ne smeta drugima)
2. Donekle optimalne lokacije za djelatnosti sa štetnim utjecajem
3. Očuvanje kvaliteta prirode, okoliša, kulturnog naslijeđa i lokalnog identiteta
4. Sigurnost za vlasnike i ulagače; stabilnost financijske vrijednosti zemljišta

Tradicije prostornog planiranja

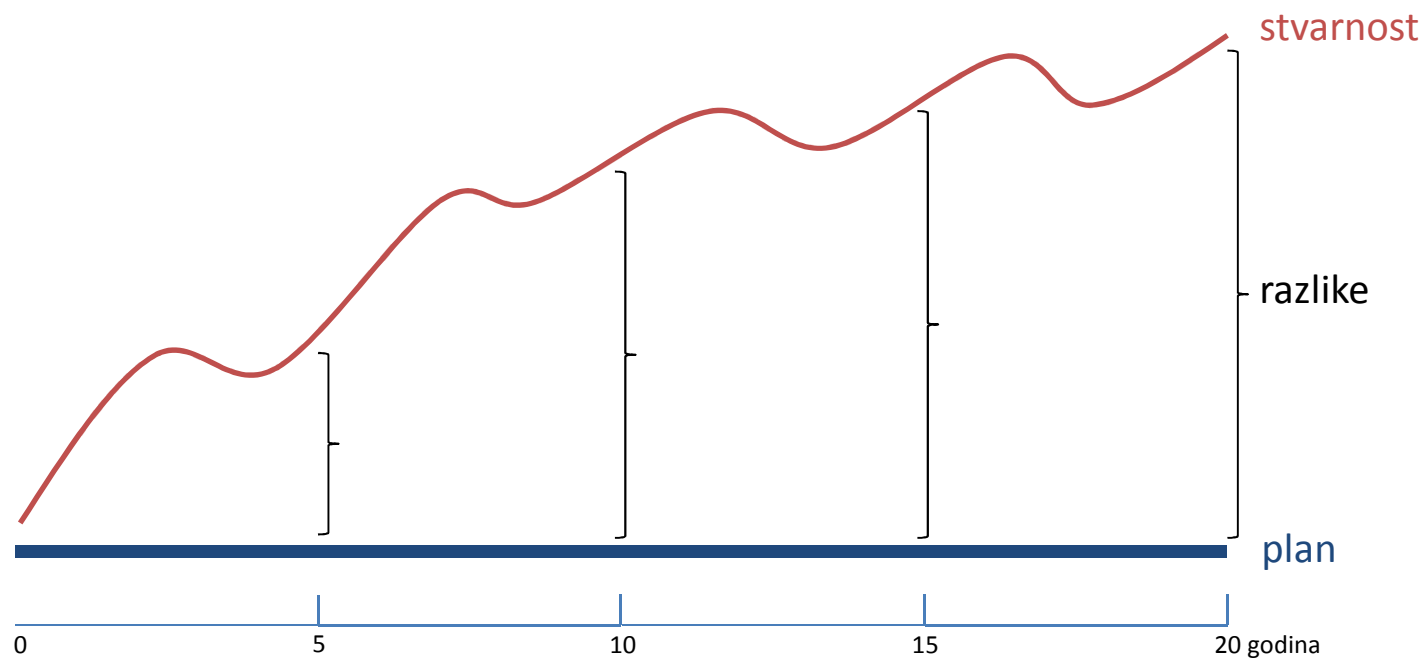

U HR svi prostorni planovi imaju snagu podzakonskog akta!

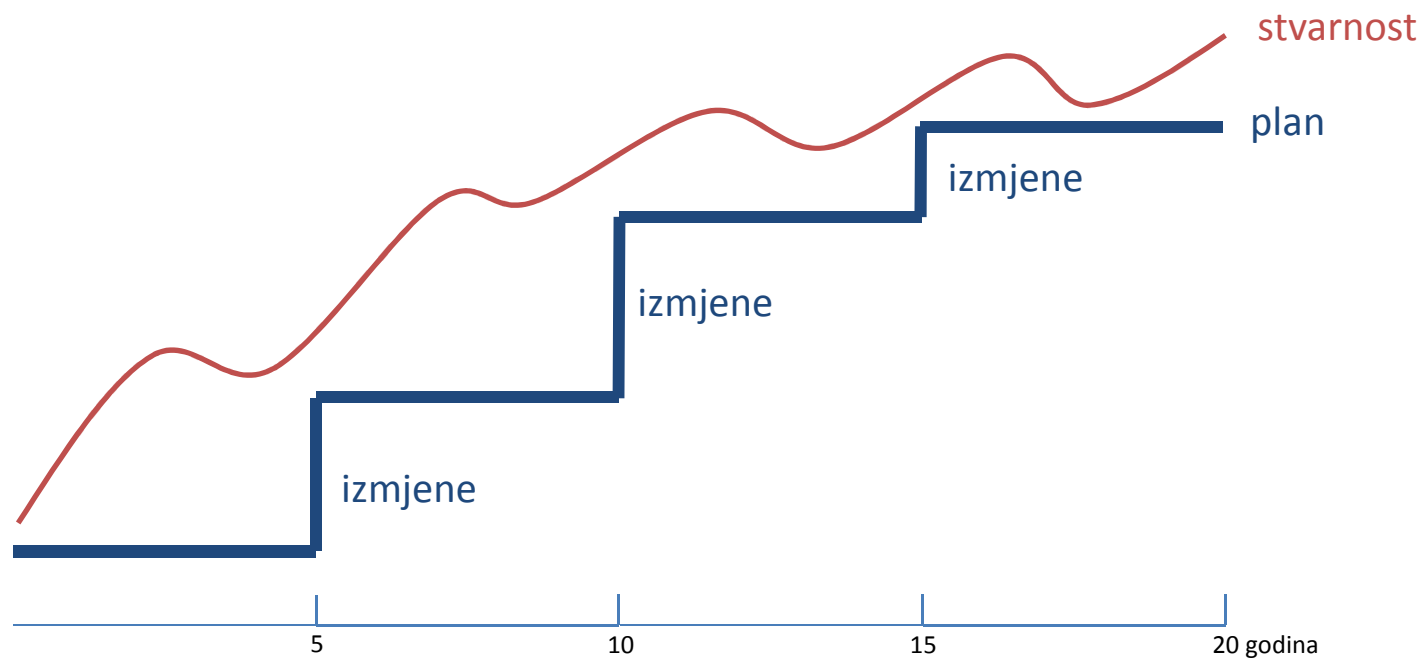
Prema: Nadin V. – Stead D (2008.) Salamin (2018)

Revizije prostornih planova

Revizije prostornih planova

Usklađenje različitih interesa

Izazovi sustava prostornog planiranja

Uloga prostornog planiranja u planiranju razvoja lokalnih zajednica

Karakter prostornih planova

- Javnost često previše očekuje od prostornih planova – oni su tek okvir za provedbu
- Prostorni plan je scenarij, i nikada se ne provede u potpunosti
- Veza prostornog i gospodarskog/razvojnog/strateškog planiranja (kooperativni ali i korektivni karakter prostornog planiranja)

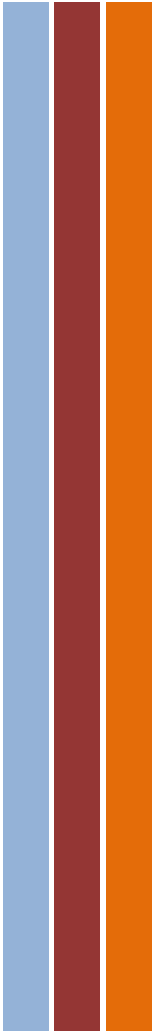
Odnos strateškog i prostornog planiranja

Strateško planiranje	Prostorno planiranje
Zakon o regionalnom razvoju	Zakon o prostornom uređenju
Neregulirano	Regulirana profesija
Kratkoročni (7 godina)	Dugoročni (15-20 godina)
Razvojni plan	Razvojni i restriktivni plan
Uglavnom usmjereni na mogućnosti financiranja	Usmjereni na optimalno korištenje prostora
Bavi se društvom i razvojem – dinamičan plan	Bavi se prostorom (ograničeni resurs) – statičan plan
Daje program koji mora naći mjesto u prostoru	Razmatra mogućnosti realizacije u odnosu na zakonitost, optimalnost, poželjnost, pristupačnost....
Trebali bi biti usklađeni s prostornim planovima	Očekivanja da omoguće realizaciju strateških ciljeva i projekata

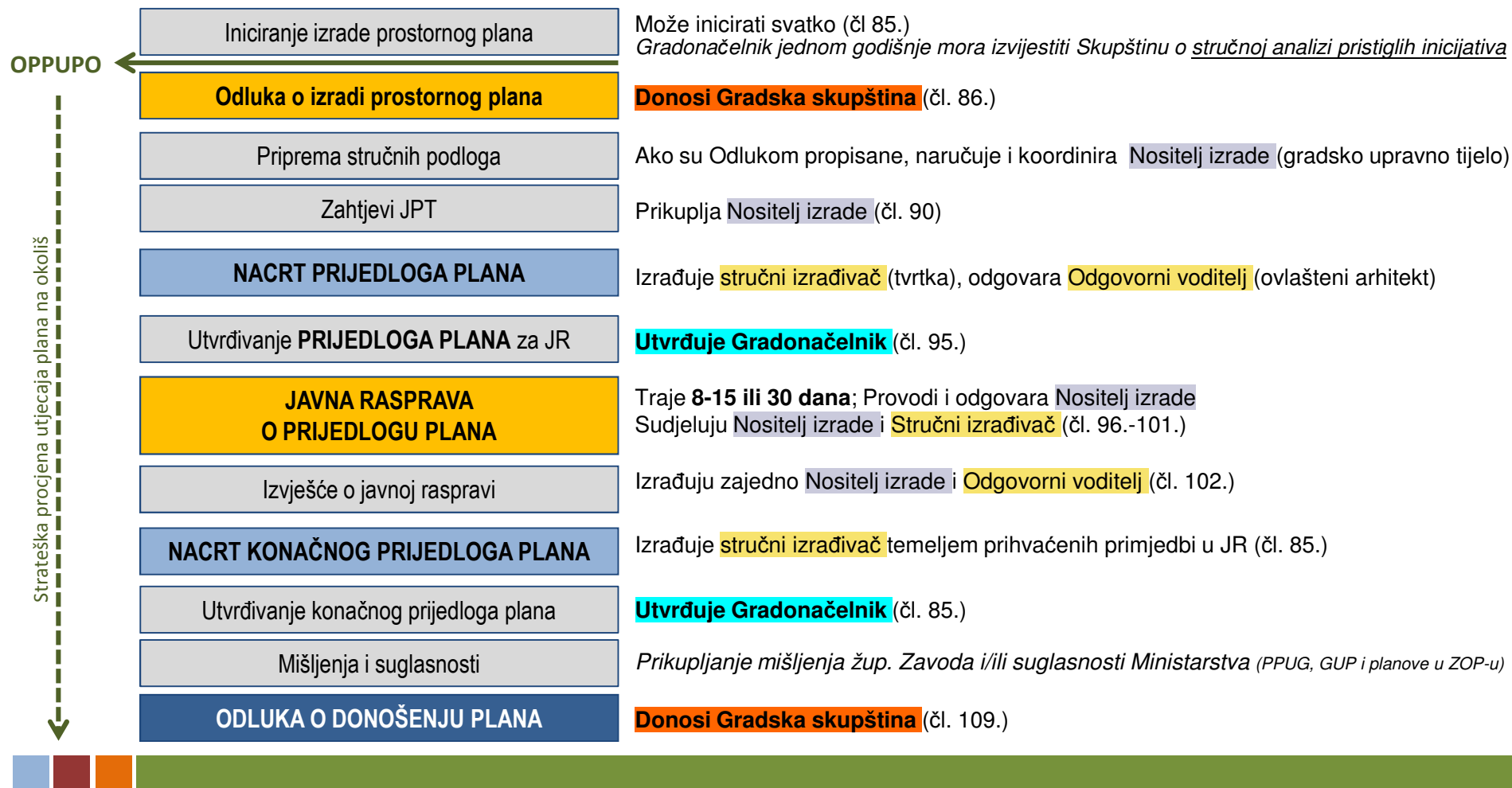
Suradnja, ali i restriktivnost!

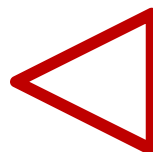
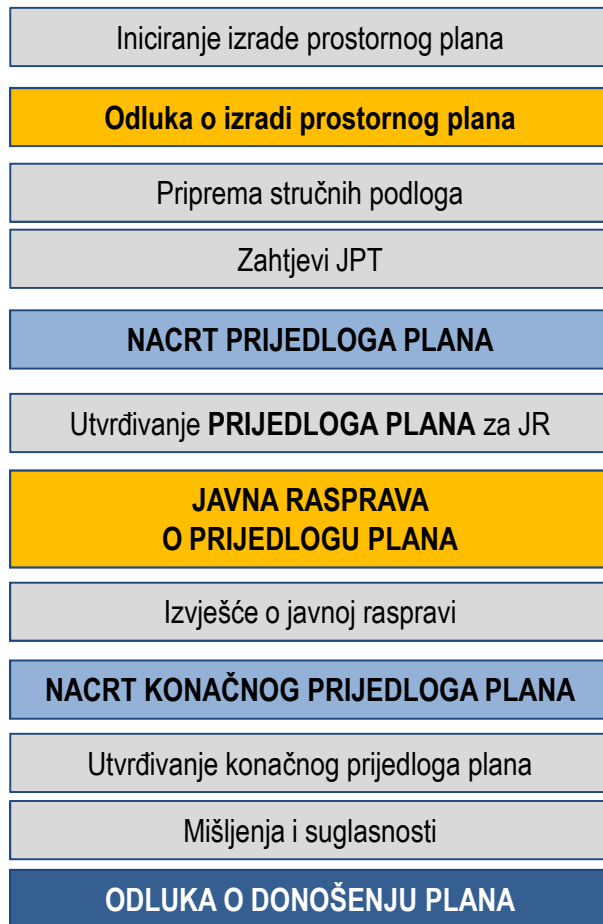

Izazovi sustava prostornog planiranja

Mogućnost participacije javnosti u postupcima izrade prostornih planova

Rad na *urbanizmu i prostornom planiranju* traži **stručno znanje** vrlo širokog spektra, ali potrebna je i izvjesna **razina kulture** da bi se prostoru moglo prići s poštovanjem koje on zahtijeva i zaslužuje.

No, urbanizam i prostorno planiranje, zapravo i u biti, počivaju u svojim temeljima ipak **na zdravom razumu i na dobrom odgoju**.

Prof. Ante Marinović-Uzelac, *Prostorno planiranje*, 2001.

Hvala na pažnji

niksa@ape.hr
